

Verksamhetsberättelse 2019 – Brottsofferjouren Västernorrland

INLEDNING

Denna verksamhetsberättelse speglar Brottsofferjouren Västernorrlands verksamhetsår 2019.

FÖRENINGENS SYFTE

Föreningens huvuduppgift är att ge stöd till brottsdrabbade personer och vittnen.

BROTTSOFFERJOURENS ARBETE

Antalet stödpersoner (som hjälper brottsdrabbade i det akuta skedet) och vittnesstöd (hjälper brottsdrabbade och vittnen i samband med rättegång) uppgår till ca 40 personer inom Brottsofferjouren Västernorrland.

Stödpersonernas uppdrag

Brottsofferjourens stödpersoner får sina ärenden förmedlade främst via polisen. Det sker också via Brottsofferjourens telefoncentral, mejl eller brev.

Stödpersoner kommunicerar med brottsdrabbade företrädesvis per telefon. Man ger medmänskligt stöd och för dialog kring vad som inträffat och hur den brottsutsatta kan hantera sin situation. Information kring försäkringsfrågor och rättsprocessen förekommer ofta.

Antalet personkontakter avseende brottsdrabbade, anhöriga m.fl. som stödpersonerna bistått under året uppgår till ca 1115 personer. Ytterligare 200 ärenden, avseende brottsoffer boende utom länet, har förmedlats vidare till berörda brottsofferjourer runt om i landet.

De hjälpsökande har till 62 % varit kvinnor och 38 % män. Den dominerande åldersgruppen har varit gruppen 26-64 år med 67 %. Personer i åldrarna 18-25 år har uppgått till 16 %. Övriga åldrar har förekommit i 10 % av ärendena eller mindre.

Bland de brottstyper som de hjälpsökande har varit utsatta för dominerar misshandel, ofredande och olaga förföljelse. Dessa brott förekommer i ca 200 ärenden vardera.

Det är till helt övervägande delen, 97 %, av brottsoffren själva som önskar stöd från Brottsofferjouren Västernorrland. Övriga 3 % avser anhöriga m fl.

Vittnesstödens uppdrag

Vittnesstöden möter vittnen i Tingsrättens lokaler och ger stöd vid personligt möte inför rättslig förhandling. Det är också vanligt med information om t ex rättsprocessen per telefon en tid före förhandlingen.

Brottsofferjouren Västernorrland har avtalat med respektive domstol om rutiner etc. för att på bästa sätt kunna strukturera samarbetet.

Antalet vittnen, målsägare, anhöriga och tilltalade som vittnesstöden gett stöd under 2019 uppgår till ca 1100 personer.

SAMORDNARNA

Till sin hjälp har styrelsen stöd av två samordnare, Staffan Sehlin och Jan Bergquist, som på deltid arbetat övergripande med ärendefördelning, utbildning, massmediakontakter, kommun-kontakter samt övergripande kontakter i olika sammanhang med länets olika funktionärer.

Staffan Sehlin har dessutom representerat Brottsofferjouren Sverige i en polisgrupp med mål att underlätta arbetet mellan polisens regioner och brottsofferjourernas jourgrupper.

Jan Bergquist har ingått i Brottsofferjouren Sveriges utbildningsråd med uppdrag främst att utarbeta utbildningar av webbkarakter att användas av såväl brottsofferjourerna som andra organisationer som verkar för att underlätta tillvaron för brottsoffer.

För Sundsvalls tingsrätt har MariAnne Estberger organiserat vittnesstödsverksamheten och för Ångermanlands tingsrätt samt Örnsköldsviks tingsställe har motsvarande uppgifter utförts av Eivor Bylund.

FÖRENINGSBIDRAG

Föreningen har ansökt om och beviljats bidrag för sin verksamhet från Brottsoffermyndigheten samt kommunerna i Härnösand, Kramfors, Sollefteå, Sundsvall, Ånge och Örnsköldsvik. Glädjande kan konstateras att även Timrå kommun under året meddelat, att man nu vill bevilja föreningen bidrag med start fr o m 2020. I och med detta kommer föreningen att få ekonomiskt stöd från samtliga kommuner i länet.

EKONOMI

Föreningens ekonomi är god. Medel har tillförts föreningen från följande bidragsgivare:

- Kammarkollegiet via Brottsofferfonden
- Härnösands kommun
- Kramfors kommun
- Sollefteå kommun
- Sundsvalls kommun
- Ånge kommun
- Örnsköldsviks kommun

Dessutom kommer intäkter från medlemsavgifter.

REKRYTERING AV STÖDPERSONER OCH VITNESSTÖD

Under året har rekryteringsbehov inventerats avseende stödpersoner och vittnesstöd i länet. I princip finns behov av fler volontärer till stödbersons- och vittnesstödsgrupp på alla orter. Detta har resulterat i ett intensivt arbete att finna dugliga personer som på ideell basis kan fylla de noterade vakanserna. Annonsering har gjorts i länets dagspress samt Volontärbyrån. Utöver det även genom

- pressreleaser vilket resulterat i tidningsartiklar och intervju i P4 Västernorrland
- annonser på s.k. rollups som har placerats på ett flertal av länets bibliotek
- direktinformation.

UTBILDNING – STÖDPERSONER/VITNESSTÖD

I Kramfors och Örnsköldsvik genomfördes under hösten 2019 en gemensam grundutbildning för presumtiva stödpersoner/vitnesstöd med sju deltagare vilken kommer att avslutas i januari 2020. Dessa kommer därefter att kunna påbörja uppgiften som stödpersoner respektive vitnesstöd.

All utbildning sker i samarbete med Vuxenskolan. När grundutbildning genomförs för stödpersoner och vitnesstöd används som lärobok "*Handbok för stödpersoner & vitnesstöd*", framtagen av Brottsofferjouren Sverige.

Inför varje kurstillfälle har deltagarna förberett sig genom att läsa igenom det kapitel i handboken som kommer att behandlas vid kommande tillfälle. Specialister inom de sakområden som handboken omfattar föreläser/svarar på frågor under utbildningspassen, allt för att varje deltagare ska kunna tillgodogöra sig respektive avsnitt så väl som möjligt.

Grundutbildningen omfattar följande sakområden:

- Introduktion, kap 1-2.
- Brottsofferjourens verksamhet, att vara brottsoffer respektive vittne, kap 2-3.
- Kommunikation-möte mellan människor i kris, kap 4.
- Från polisanmälan till rättegång, kap 5.
- Rättsprocessen-studiebesök på tingsrätt, kap 5.
- Skadestånd och brottsskadeersättning, kap 6.
- Sjukvårdens och socialtjänstens ansvar, kap 7.
- Praktiska frågor, statistik, övningar.
- Repetition
- Stöd vid uppstart med verkliga ärenden

Föreläsare har, utöver samordnarna varit

- Eivor Bylund, vitnesstödssamordnare i Ångermanlands tingsrätt
- Per Mossegård, krishanterare, Vårsta kriscentrum
- Magnus Wiklund, rådmann, Ångermanlands tingsrätt
- Staffan Blyberg, advokat/åklagare,
- Caroline Flyborg, förundersökningsledare, Polisen
- Susan Stoltz, personskyddsgruppen, Polisen
- Hanna Kejerhag Oldenmark, sjukvårds- och socialtjänstsamordnare, Länsstyrelsen
- Anna Sunden Larsson, handläggare, Brottsoffermyndigheten
- Bengt Arnstam, Rättshjälpsmyndigheten

STÖDPERSONS/VITNESSTÖDSTRÄFFAR

För att underhålla kompetens och stärka volontärernas gemenskap har, på alla orter där stödpersoner och vitnesstödsgrupper finns, arrangerats gruppträffar ett antal gånger under året. I samband med träffarna har föreningen erbjudit och bekostat kaffe/te med tilltugg. Detta har varit en uppskattad gemenskapsform. Utöver det en sammankomst under året för varje stödpersons- och vitnesstödsgrupp då förplånaden varit av enklare middagskaraktär.

SAMARBETET MED POLISEN

Som framgått av de senaste årens verksamhetsberättelser har, sedan polisen påbörjade sin omorganisation i januari 2015, antalet ärenden som förmedlas till Brottsofferjouren drastiskt minskat. Detta har genom åren påtalats kontinuerligt av Brottsofferjouren Västernorrland till

såväl polisorganisationens ledning som på ministernivå. Glädjande kan nu konstateras att detta engagemang belönats då denna nedåtgående trend under året vänt och mycket tyder på att betydligt fler brottsoffer kommer att kunna ges stöd under kommande år.

KONFERENSER

Vid Brottsoffermyndighetens arrangemang under **Brottsofferdagen** i Stockholm i februari 2019 deltog Lars Edlund och Staffan Sehlin.

Årets länskonferens genomfördes i Kramfors den 28-29 mars. Målgrupp var Brottsofferjouren Västernorrlands alla stödpersoner och vittnesstödare. Antalet deltagare uppgick till 32 personer.

Temat var "Medling" och föreläsare var Pia Törnstrand som föreläste om medling vid brott samt personligt ansvar och upprättelse. Frågor som berördes var:

- Medling och konflikthantering.
- Medlingens utveckling i Sverige.
- Medlingslagen.
- Vad är medling?
- Hur går en medling till?
- Reparativ rättvisa

Törnstrand avslutade med att belysa hinder och framgångsfaktorer vid medling samt betydelsen av att varje medlare är opartisk i sitt uppdrag.

Efter föreläsningen samtalades det om hur medlingsverksamheten skulle användas i ökad omfattning. När frågan om medling behandlades fanns företrädare för såväl polisen som socialtjänsten med.

Vid konferensen medverkade även föreningens kontaktpoliser, Susanne Stoltz och Petra, Freudenthal, personsäkerhetsgruppen (BOPS) Västernorrland, Region Nord. Dessa berättade om sitt arbete, dels vad gäller personsäkerhet men också i uppdraget att förmedla ärenden till Brottsofferjouren Västernorrland.

Den årliga brottsofferkonferensen genomfördes i Sundsvall den 7 november. Detta är en samverkanskonferens mellan Brottsofferjouren Västernorrland, Polismyndigheten Region Nord samt Länsstyrelsen i Västernorrland. Konferensen, vars motsvarighet inte finns i övriga landet, är ägnad att stärka samarbetet mellan alla aktörer som arbetar för det gemensamma målet att stödja brottsutsatta.

Årets tema var "Grov brottslighet samt hedersrelaterat våld och förtryck". Intresset för konferensen var stort och antalet deltagare uppgick till närmare 300 personer.

Föreläsare var

- Daniel Västerhav från Brottsförebyggande rådet (BRÅ). Ämne: "Kriminella nätverk, skjutningar i kriminella miljöer",
- Lars Byström från Polisregion Nord. Ämne: "Avhopparverksamhet och samhällets ansvar kring skydd och stöd för personer som väljer att lämna en kriminell karriär.
- Carina Molin från Riksorganisationen för anhöriga till våldsdödade (RAV). Ämne: "Hur kan situationen förbättras för våldsdödade och deras anhöriga?"
- Hannah Kejerhag Oldenmark från länsstyrelsen Västernorrland. Ämne: "Hedersrelaterat våld och förtryck - dess former och uttryck"

- Seine Gunnarsson från organisationen Tjejers rätt i samhället (TRIS). Ämne: "Var-dagsheder bland flickor och pojkar och dess begränsningar och kontroll i livsutrym-met".

Vid årets **ordförandekonferens** med Brottsofferjouren Sverige i november 2019 deltog Lars Edlund.

STUDIERESA

En studieresa till Umeå för stödpersoner och vittnesstödjare med 34 deltagare genomfördes den 13-14 september. Vid besöket gjordes studiebesök hos

- Polisen, Region Nord
- Brottsoffermyndigheten
- Brottsofferjourföreningen i Umeåregionen.

ARBETSGIVARANSVAR

Brottsofferjouren Västernorrland har arbetsgivaransvaret för anställda funktionärer. Förening-
en är ansluten till intresseorganisationen IDEA. Härigenom ges föreningen stöd i säkerstäl-
landet att uppfylla de krav som ställs på arbetsgivare. Föreningens ordförande fullgör arbets-
givaransvaret för styrelsens räkning.

INFORMATION

En viktig uppgift för föreningen är att sprida kunskap om brottsofferjouren och dess verksam-
het. Detta har gjorts bl.a. på följande sätt:

- Kontakter/träffar med kommunföreträdare. Detta har framför allt skett genom ordfö-
rande.
- Annonser varje vecka i Sundsvalls Tidning, Tidningen Ångermanland och
Örnsköldsviks allehanda
- Intervjuer i media, främst med ordförande och samordnarna.

NOS

En förebyggande aktivitet med arbetsnamnet NOS pågår. En av stödpersonerna i Härnösand,
Jan-Ola Nordin, fick under föregående år styrelsens uppdrag att kontakta hundklub-
bar/hundägare i Härnösand med budskapet att vara uppmärksamma på avvikelser i den om-
givning man vistas i när man rastar sina djur. Bedöms dessa förändringar vara av brottslig
karaktär kan man, genom att kontakta polis, bidra till att brott uppmärksammas.

Påminnelser till hundklubbarna görs med vädjan om att om möjligt engagera sina medlemmar
att notera ovan nämnda "förändringar" i deras närområden och se till att eventuella brott eller
pågående brottslig verksamhet blir polisanmäld.

STYRELSEN

Styrelsen med ersättare har bestått av representanter bosatta i flertalet av länets kommuner
och representeras av minst 40 % av män/kvinnor.

För att underlätta ledningsarbetet finns i styrelsen ett arbetsutskott (AU) bestående av ordfö-
rande, vice ordförande och sekreterare. AU biträder ordföranden, dels i förberedelsen av
kommande styrelsemöten, dels i beslut av frågor/ärenden av löpande karaktär. AU har haft 6
protokollförda sammanträden.

Styrelsen har haft 6 protokollförda sammanträden inklusive konstituerande sammanträdet och har bestått av följande ledamöter:

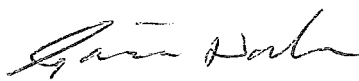
- Lars Edlund, ordförande
- Göran Norlén, vice ordförande
- Carin-Lockner Holmberg, sekreterare
- Leif Hemmingsson, övrig ledamot
- Ann Rönnlund, övrig ledamot

Styrelsesuppleanterna Per-Erik Larsson och Björn Frisk har inbjudits till varje styrelsemöte. Detsamma gäller samordnarna, kassören Christer Forsgren samt kontaktpersonen för vittnesstöden vid Ångermanlands tingsrätt, Eivor Bylund.

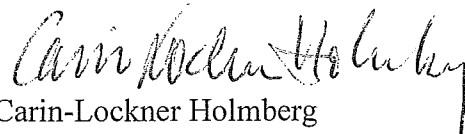
Styrelsen tackar för förtroendet att ha fått leda föreningens arbete under 2019.

Lars Edlund

Göran Norlén

Carin-Lockner Holmberg

Leif Hemmingsson/Per-Erik Larsson*

Ann Rönnlund

*Suppleanten Per-Erik Larsson ersätter pga. ordinarie ledamots frånvaro